

fària, fent-la participar de part d'aquelles riqueses que, amb augment d'hores de treball, conquerien per a uns senyors que, amb tot platxeri, veïen engroixir l'actiu dels seus llibres de caixa. Fou menester que el descontent s'extengués per les contrades i sols davant d'un atur forçós a l'activitat productiva, després d'empresonaments i de destorbs a la bona marxa empresa, uns minsos augments de salaris (combatuts encara per l'A B C de Madrid), vingueren com a gran mercé concedida per qui no havia d'esperar tant sols que fós precis anticipar-se per a demanar-la.

Si el que jo sento, pogués fer-ho sentir a n'aquells que dintre dels sectors catalans són figures de relleu els diria fins que m'atenguessin: amareu la qüestió catalana d'esperit demòcrata, no n'hi ha prou en portar-ne el nom, precisa que la vostra democràcia es manifesti pràctica en tots els vostres fets.

De no ésser aixís, sols un punt de contacte pot tenir Catalunya amb la massa obrera el pensar que juntament es treballa per la llibertat. Que si el problema queda resolt en el camí a seguir, hi haurà un esclau menys i humanès com som, els desheredats de la fortuna, sabrem alegrar-nos-en.

D. SALVERT

La joventut ha d'actuar

Algú ha dit que els nostres temps eren temps esportius; sobrada raó tenia el que això deia. Malhauradament, la nostra joventut viu gairebé tota obsesionada per l'esport, i al dir això, no és que volguem blamar de l'esport en el seu mot estricte, ja que practicat amb regla—practicat, però, car la multitud viu aquesta obsessió sense beneficiar-se'n, doncs actua com a senzill espectador o lector—forçosament ha de produir excel·lents resultats en les joventuts, almenys físicament; però no n'hi ha pas prou amb el desenvolupament físic, cal el desenvolupament espiritual; no n'hi ha prou en vigoritzar el cos i les extremitats; cal alimentar el cervell i els sentits i crear una mentalitat robusta.

La nostra joventut—i parlem per la olotina—no s'interessa poc ni molt per les coses de l'esperit, com tampoc l'interessa poc ni molt la qüestió pública. Són poques les excepcions que podríem fer-ne; la nostra joventut, en una paraula, viu al marge de la coordinació de les coses que deurién ésser-li comunes. Cal, que es deixondi, que formi una opinió, que es defineixi; en concret, cal que actuï a l'escalf de la seva joventut.

Els joves d'avui han d'ésser els ciutadans de demà i poc en podem esperar dels joves apàtics i indiferents que no han procurat formar-se una cultura espiritual capaç per a jutjar els problemes que els volten, i majorment si són obrers, car l'única manera que poden trobar-hi solució, serà alimentant en la seva pensa idees i opinions que els hi permetin obrir clafament els ulls en els variats aspectes que enclou la nostra existència.

Marañon ha dit «que tota la vida serem el que siguem capassos d'ésser des de joves». La joventut que atany més a la seva cultura física que a la cultura esperitual i s'immiscueix o sojorna en el terreny de la indiferència, aquests, a la llarga, esdevindran éssers inservibles, puix quan es donaran compte de llur errada ja no tindran cura, l'atrofia els hi haurà paralitzat els òrguens que menen a la ciutadania. Creuen ells que, passada llur joventut, són ja uns perfectes ciutadans, quan en realitat són poc menys que el bè que correrà mansoi darrera el marrà. Aquesta joventut arriba a la maturitat i no té ànima; són uns pantalons que caminen, buits, però; s'han convertit en números passius per a la col·lectivitat.

Joventut vol dir força, energia, vitalitat i el seu deure fonamental és actuar a la societat amb tota aquesta força i amb tota aquesta energia; i més encara, joventut vol dir també rebel·lió. Cal, però, que aquesta rebeldia sigui utilitzada per a formar-se una idea, per a rebel·lar-se contra tot allò imperfecte de la vida, que és gairebé tot. Rebel·lar-se contra tota cosa arcaica i atàvica i inadaptar-se a tot el que sigui entorpiment i ressagament, de quan s'imposi a llur voluntat i a llur

ideal. Cal foragitar el fantasma de la tradició, que només serveix per a mantenir apagats nobles anhels de renovació i de progrés, i fer abastar esclats d'aquesta força de juvenesa i de rebel·lió, que tot jove porta dintre el seu cor, però que hi resta apagada si ell no hi posa la màxima voluntat per a donar-li la via ampla de sortida que necessita.

Joves olotins, obriu aquesta força que batega dintre els vostres cors, mig apagada per la vostra indiferència, inhibició i inactivitat esperitual. Doneu-li el marge d'espai que necessita, que surti triomfant aquesta rebel·lió; poseu-la al servei de la vostra joventut; actueu com a tals, alimenteu-vos a les fonts de la llibertat i de la democràcia, i no ho dubteu, els fruits no es faran esperar, el triomf serà positiu.

M. PAGÉS MUNTADA

El nou període que comença

Ben pocs, per no dir cap, han estat els periòdics de tot Espanya que, reflectint l'estat d'opinió de tots els sectors, han deixat de celebrar amb esclatants consideracions la fi de la ignominiosa dictadura, que hem patit durant sis anys, i l'enfonsament d'aquell conglomerat de vidvidors i arrivistes, anomenat Unió Patriòtica.

La riuada de milions que s'han fos creant organismes per a sangrar al pobre contribuent i afavorir remats de ganduls i pistolers; la febre de fer reformes més o menys necessàries, amb la intenció de remenar diners i administrar-los sense el control dels representants del poble; l'entronització de tots els caciquismes i la falsificació de les lleis constitucionals, portaren als homes de l'anterior situació al més lamentable desmembrament de la riquesa nacional i a la consegüent depreciació de la peseta. Ni aptituds de governants, ni capacitat de financers, ni comprensió de cap problema dels que temps ha haurien de resoldre, els homes del còmic cop d'Estat havien fet tota mena d'equilibris per a aguantar-se, i a la fi, trobant-se completament voltats de gent que sols tenien ungles i dents, estómac i tripes foren víctimes d'una mort civil fulminant, horrosa, d'aquelles que no tenen remei i que cal soterrar amb tota la rapidesa, per por al contagi.

La desaprensió en tots els actes comesos no seria tant greu si no hagués anat seguida de l'aplicació extra legal de tot el pès de les lleis fetes a posta per a perjudicar als homes dignes que no han volgut enganyar ni enganyar-se, col·laborant a les pretensions inquisitorials d'uns governants clandestins. Respecte d'això, se'n contenen de tant grans proporcions, que per a detallar-les caldria disposar de tonelades de paper.

Si en la nostra comarca, només, ja fóra llarguissim donar-ne una lleugera explicació, imaginem-nos el que passaria si es fes una recopilació de tot Catalunya i de totes les regions. Començant per els empresonaments dels regidors de l'Ajuntament anterior al 1923; els registres domiciliaris a honrats ciutadans; les multes a tota mena de periòdics; els exils i les deportacions a homes que no volguessin pensar amb el cervell dels governants; les sancions a tota mena de premsa que no fós de l'ensopiment de «La Tradició» (ni hi posem «Catalana» perquè és una solemne mentida), els fets a depurar seriosament ocorreguts a Castellfollit de la Roca (mereixedors d'un important capitol apart) i tants i tants altres atropells que, si el nou període vol guanyar la confiança del poble ultratjat, no pot deixar de fer-ne una revisió imparcial, inspirada sols en la més elemental justícia.

De no haver estat l'excessiva paciència i serenitat del contribuent i dels ciutadans tots que, convençuts de la molta força bruta posada a rel·luir, havien arribat a viure aterroritzats, els que havien pujat al poder amb l'excusa de mantenir l'ordre, haurien arribat a provocar els més

grans desordres. Amos de la força totalment, àrbitres de desfituïr juntes de les entitats, endogalant amb la censura al qui volgués parlar de qualsevol cosa que no els hi convenia (la vinguda de les aigües era un tema sagrat!) podien fer i desfer al seu caprici, com si encara tracressin amb els remats del temps de Ferran VII.

Els homes de lletres, catedràtics, intel·lectuals, advocats, periodistes i els alumnes de totes les Universitats, els sectors desapassionats i patriotes de l'exèrcit, els caps dels partits obrers i tots els homes que amb la seva intel·ligència havien treballat en les organitzacions polítiques, anaren adonant-se, junt amb els homes de finances, que si es perllongava gaire més aquell estat de coses, quan voldrien posar-hi remei seria ja massa tard.

L'alarma anava fent via. El poble, tot estava suposant que caldria un esforç superior a totes les resistències passives que hi aplicava, a l'hostilitat que demostrava als representants dels Dictadors, que passaria anys sense poder ni protestar.

I l'esforç no vingué. La Dictadura caigué sola, ben sola, per ella mateixa i víctima dels seus errors i de voler governar a desgrat del poble.

Una vegada més rebem una lliçó de la Democràcia. Tota institució governamentat que no compti amb l'aquiescència lliure de la voluntat popular, sigui del color que vulgui, està destinada a enfonsar-se més aviat o més tard. Per això la forma republicana permet als pobles la facultat d'escullir-se lliurement els homes que han de portar el timó, i cap altra forma respon a la democràcia, que és el voler de tots els ciutadans.

CASSIMIR TOST

Comentari

Divagacions sobre el cinema

Es de remarcar, davant de l'afició que hi ha al cinema en la nostra ciutat, la falta de comprensió d'una gran part del públic envers les pel·lícules que s'impresionen. Nosaltres desitjaríem que els concurrents als nostres cinemes no hi anessin solament per passar l'estona, sinó molt al contrari; tots els presents haurien de convertir-se en crítics, seguint amb tot interès l'obra que es filma. D'aquesta manera, a més de poguer expressar clarament la seva opinió, podrien exigir, amb els preus que es paguen, la màxima qualitat en els films. Fent-ho així i si, per sort nostra, s'arribés a fer un altre local destinat al cinema—del que es parla fa temps—potser lograriem que els nostres empresaris tinguessin un especial mirament en la confecció dels programes, ja que fins al present no se'ls ha vist cap més que mofar-se de la bona fe dels espectadors, procurant solament fer un bon negoci.

Amb la bona acollida que tenen els llibres i revistes cinematogràfics, especialment entre el nostre element jove, no pot menys que estranyar-nos el mal comentades que han estat entre nosaltres algunes pel·lícules de gran qualitat. Aquí tenim, per exemple, «La muntanya sagrada», film alemany, d'una direcció perfecta, interpretada amb molt gust amb tot i els perills que portà, per tots els seus actors—ja deureu recordar que costà la vida a un d'ells—i que per si aquests mèrits no fossin prous, anaven acompanyats d'una fotografia esplèndida, per no dir admirable, fou considerat com a un de tants en la innombrable llista dels dolents. I no és amb aquest cas sol; n'hi ha molts d'altres que seria llarg enumerar.

Fóra una gran satisfacció per nosaltres, si vegéssim que el públic sapigués escollir d'entre aquestes mitjanes de pel·lícules que ens serveixen cada festa, els pocs metres que tenen aprofitables. L'altre dia mateix, i ens referim a «Infern d'amor», amb tot i tenir un argument—si és que se'n pot dir argument—completament dolent, li havem de reconèixer una molt bona primera part, així com